

Sedmična kolumna visokog predstavnika za BiH Christiana Schwarz-Schillinga: "Izvršiti pritisak na političare"

Kada upalite radio ili televiziju, ili otvorite bilo koje novine, praktično je nemoguće izbjeći političare koji daju razna obećanja ili se međusobno prepiru. Predizborna kampanja je u punom zamahu i politička retorika dominira medijima. Ali za koga glasati, odnosno, kako na najbolji način iskoristiti svoj glas?

Mnogo sam puta čuo, i ovdje i u Njemačkoj, kako su svi političari isti, da se ponašaju kao da su iznad zakona te da stoga glasanje ne može promijeniti gotovo ništa. Kao iskusan političar, ne mogu prihvatiti takav stav. Naime, vjerujem da postoje suštinske razlike među pojedincima i strankama i da je predizborna kampanja vrijeme kada možemo i trebamo uočiti te razlike kako bi napravili izbor.

Retorika je zanat svakog kandidata na izborima i nimalo me ne iznenađuje činjenica da političari dolaze na televizijske debate i intervjue naoružani sloganima i pregrštom privlačnih prijedloga. Ipak, suština izbornih kampanja nije u retorici već u konkrentim prijedlozima za rješavanje ključnih problema. Političari moraju detaljno objasniti ne samo šta planiraju učiniti, već i na koji način. U protivnom, predizborna kampanja može se lako pretvoriti u vješta i slatkorječiva uopćavanja ili otrcane fraze.

Glasači žele rješenja za probleme, a ne fantazije koje predstavljaju puko gubljenje vremena.

Kvalitet političke debate u Bosni i Hercegovini u periodu do 1. oktobra će odrediti šanse ove zemlje i njenih građana za naredne četiri godine, ali i nakon toga. Zbog toga debata ne smije degradirati u ispraznu priču.

Isprazna priča je pošast koja već predugo hara ovom zemljom. Priču ne možete *jesti*; priča ne otvara nova radna mjesta; ne popunjava škole kadrovima niti oprema bolnice; i neće osigurati bezvizni režim za putovanja u Evropsku uniju.

Postoje tri stvari koje život u Bosni i Hercegovini čine nepodnošljivo teškim. To su siromaštvo, kriminal i besmislena birokratija. Svaki političar koji to ne razumije nema nikakvu vezu sa svojim građanima. Konkretni prijedlozi su jedina osnova za pronalaženje rješenja za siromaštvo, kriminal te druge pošasti sa kojima se svi građani ove zemlje moraju boriti.

Nadam se da će u naredne četiri sedmice političari morati objasniti – jedni drugima, televizijskim voditeljima i novinarima te i samim glasačima, kada se susretnu sa građanima – da detaljno objasne *kako* planiraju podići životni standard, *koje* mjere planiraju poduzeti kako bi privukli investicije i stvorili radna mjesta, *gdje* će pronaći dodatni novac za škole i bolnice, te *šta* će učiniti da osiguraju članstvo u Evropskoj uniji i NATO-u.

Deklarativno se zalagati za sve ove stvari nije isto što i znati kako ispuniti ta obećanja glasačima.

Također, svi oni koji se zalažu *protiv* članstva u Evropskoj uniji i NATO-u moraju ponuditi uvjerljivu alternativu za sigurnost Bosne i Hercegovine.

Kandidati koji mogu dati uvjerljive odgovore na ova direktna pitanja također bi mogli biti upitani da objasne kako je njihova stranka glasala o skorašnjim zakonima koji bi poboljšali život svim građanima ove zemlje, ali ipak nisu usvojeni – Zakon o visokom obrazovanju, koji bi studentima ove

zemlje pružio stvarne mogućnosti studiranja u Evropi; Zakon o obligacijama, koji bi pomogao u privlačenju investicija i otvaranju radnih mjesta; Zakon o Nacionalnom fiskalnom vijeću, koji bi Bosni i Hercegovini omogućio pristup međunarodnim kreditima za ulaganja u infrastrukturu.

Kandidati koji se sada natječu za funkcije pronašli su razloge da glasaju protiv ovih i drugih zakona koji bi pomogli u rješavanju ozbiljnih problema. Oni moraju biti pozvani na odgovornost, da opravdaju svoje dosadašnje postupke i detaljno objasne kako namjeravaju ispuniti svoja aktuelna obećanja. Predizborna kampanja je vrijeme kada političari moraju slušati. Sada je vrijeme kada se mora izvršiti ozbiljan pritisak na njih i natjerati ih da odgovore.

Christian Schwarz-Schilling je visoki predstavnik međunarodne zajednice i specijalni predstavnik Evropske unije u Bosni i Hercegovini.